

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

Dědictví a současnost

**Významné akce obnovy a nálezy památkové
péče v Jihomoravském kraji**

Oranžerie a hrnčírna v Lomnici

Havarijní hrnčírna a pec, rok 2011

Obnovená hrnčírna a pec, rok 2014

Obnova zámecké oranžerie a hrnčírny s pecí v Lomnici.

Bývalá zámecká oranžerie s hrnčírnou a pecí tehdejšího panství Serényňů v Lomnici (okr. Brno-venkov) byla v r. 2010 pro její výjimečné historické hodnoty a jedinečnost prohlášena za kulturní památku. V letech 2011 až 2014 probíhaly obnovné práce prováděné firmou MOLAT s.r.o. Velké Opatovice podle projektu zpracovaného firmou STABIL s.r.o. Brno. Práce byly zaměřeny na výměnu krovů a krytiny, úkony tesařské, klempířské a zednické, výrobu a osazení dveří, omítky, zdění, odkrytí původní dlažby v hrnčírně a v oranžerii aj. Kontrolu prováděných prací zajišťoval NPÚ, ÚOP v Brně, Městský úřad Tišnov a městyse Lomnice.

Nečekaný objev zlomků zahradních terakotových lemavek v půdním prostoru nad pecí v létě 2013 doplnil expozici v obnovené oranžerii o 11 druhů restaurovaných lemavek a 3 sádrové formy, které potvrzují zdejší výrobu lemavek. Uvedený nález podnítil studium tohoto zahradnického fenoménu 19. století a vedl nás k ověřování výskytu lemavek na jiných objektech. Pro expozici byl získán lemavky z Landfrasovy vily v Jindřichově Hradci, z Podzámecké a Květné zahrady v Kroměříži, z Lysic, Vranova nad Dyjí, Lednice, Milotic a Hluboké nad Vltavou. Vystavovaná kolekce lemavek nemá u nás srovnání. Na čtyřech panelech jsou informace o zahradních lemavkách, obecně o oranžeriích, o záchraně lomnické oranžerie a o kulturních památkách Lomnice.

Objekt oranžerie je majetkem Zdeňky Tousekové a Marie Netrefové. V r. 2011 obnovil Lukáš Tousek „Zahradnictví pod zámekem“ a firma ARCHAIA o.p.s. Brno provedla archeologický výzkum pece.

Práce byly financovány z Havarijního programu Ministerstva kultury ve výši 827 tis. Kč, podíl městyse Lomnice, sponzorů a majitelů činil 233 103 Kč.

Jde o ojedinělý případ záchraně havarijního zahradního objektu na jižní Moravě. Díky spolupráci majitelů s NPÚ, ÚOP v Brně, s městysem Lomnice a také díky velkému počtu příznivců z celé republiky se podařilo obnovit tuto stavbu, unikátní spojení oranžerie s hrnčírnou a pecí.

Autor textu: **Dagmar Fetterová**

Foto: **Dagmar Fetterová, Miroslav Zavadil**

Havarijní stav oranžerie, rok 2005

Obnova oranžerie, rok 2011

Obnova stropu v hrnčírně, rok 2012

Obnovená oranžerie, rok 2014

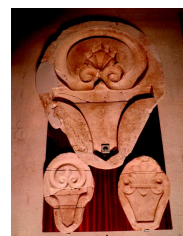
Nález zahradních lemavek 2013

Soubor 11 lemavek po zrestaurování

Nález největší sádrové formy pro výrobu lemavek

3 sádrové formy